

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
 Ruokaosasto
 Elintarviketurvallisuusyksikkö

LUONNOS TIETYISTÄ OSITTAIN TAI KOKONAAN KUIVATUISTA MAIDOISTA ANNETTAVAKSI MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI

Taustaa

Tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista säilötyistä maidoista annetussa neuvoston direktiivissä 2001/114/EY säädetään direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden koostumuksesta sekä tuotteiden nimistä ja eräistä muista pakkausmerkinnöistä. Direktiivi on pantu kansallisesti täytäntöön tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista säilötyistä maidoista annetulla kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksella (458/2003).

Neuvoston direktiiviä 2001/114/EY muutettiin neuvoston direktiivillä 2007/61/EY, joka pantiin kansallisesti täytäntöön kauppaja- ja teollisuusministeriön asetuksella (1107/2007), jolla muutettiin kauppaja- ja teollisuusministeriön asetusta (458/2003).

Lainsäädännön muutostarpeet

Komissio antoi keväällä 2023 ehdotuksen hunajaa, hedelmätäysmehuja, hedelmähilloja ja marmeladeja sekä kuivattuja maitoja koskevien neuvoston direktiivin muuttamiseksi. Direktiiveihin tehtävien muutosten tavoitteena on varmistaa, että kuluttajat voivat nykyistä helpommin tehdä tietoon perustuvia valintoja esimerkiksi elintarvikkeen ravintosisällön tai alkuperämaan perusteella. Muutoksilla pyritään myös vastaamaan kuluttajien kasvavaan kysyntään tuotteille, joiden sokeripitoisuus on alhaisempi ja samalla kannustamaan toimijoita elintarvikkeiden koostumuksen muokkaamiseen.

Hunajasta annetun neuvoston direktiivin 2001/110/EY, elintarvikkeena käytettävistä hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista annetun neuvoston direktiivin 2001/112/EY, elintarvikkeina käytettävistä hedelmähilloista, hyytelöistä ja marmeladeista sekä makeutetusta kastanjasoseesta annetun neuvoston direktiivin 2001/113/EY ja tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista elintarvikkeena käytettävistä säilötyistä maidoista annetun neuvoston direktiivin 2001/114/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1438 tuli voimaan 13.6.2024. Direktiivillä säädetyt muutokset on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 14.12.2025 mennessä. Muutoksia aletaan soveltaa 14.6.2026.

Tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista säilötyistä maidoista annetun neuvoston direktiivin 2001/114/EY muutoksella sallitaan kuivatun maidon laktoosipitoisuuden vähentäminen. Käsittelystä johtuvat muutokset maidon koostumuksessa on ilmoitettava tuotteen pakkausmerkinnöissä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1438 johtuvat muutostarpeet kansalliseen säädökseen (KTMa 458/2003) ovat vähäisiä. Kansallinen säädös on kuitenkin perusteltua antaa kokonaan uutena maa- ja metsätalousministeriön asetuksena.

Asetusluonnoksen sisältö

1 § Asetuksen tarkoitus: Asetuksella pannaan kansallisesti täytäntöön tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista säilötyistä maidoista annettu neuvoston direktiivi 2001/114/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 § Soveltamisala: Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat asetuksen liitteessä määritellyt tuotteet. Soveltamisala vastaa lähtökohtaisesti voimassa olevan lainsäädännön soveltamisalaa.

3 § Tuotteiden koostumusta koskevat vaatimukset: Tuotteiden koostumusta koskevat vaatimukset vastaavat voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia. Liitteessä määriteltyjen tuotteiden on täytettävä liitteessä esitetyt vaatimukset.

4 § Elintarvikkeen nimi

Liitteessä mainittuja nimiä saa käyttää vain liitteessä määritellyistä tuotteista ja niitä on käytettävä, kun näitä tuotteita pidetään kaupan. Elintarvikkeen nimeä koskevat säännökset vastaavat voimassa olevan lainsäädännön vaatimuksia.

5 § Muut pakkausmerkinnät

Pykälässä säädetään merkinnöistä, jotka on tehtävä liitteessä mainittujen tuotteiden merkintöihin sen lisäksi, mitä elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä on muualla säädetty. Säännös vastaa voimassa olevan lainsäädännön vaatimusta.

Liite: Tuotteiden nimet ja määritelmät

Tuotteiden nimiä ja koostumusta koskevat vaatimukset liitteen 1 ja 2 kohdassa vastaavat voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Sallittuja käsittelyjä koskevaan liitteen 3 kohtaan on lisätty uusi d alakohta, jossa säädetään maidon laktoosipitoisuuden vähentämisestä. Maidon laktoosipitoisuuden muuttaminen glukoosiksi ja galaktoosiksi on sallittua. Tästä käsittelystä johtuvat muutokset maidon koostumukseen on ilmoitettava tuotteen pakkauksessa selkeällä ja helposti havaittavalla tavalla. Tämä merkintä ei vaikuta ravintoarvomerkintää koskeviin vaatimuksiin, joista säädetään elintarviketietojen antamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1169/2011.

Sallittuja raaka-aineita koskevaan liitteen kohtaan 4 on lisätty alakohdat c ja d, joissa viitataan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1332/2008 mukaisesti sallittuihin elintarvike-entsyymeihin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1333/2008 mukaisesti sallittuihin elintarvikelisiäaineisiin.

Muilta osin liite vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

6 §: Voimaantulo: Asetus esitetään tulevaksi voimaan 14.6.2026, jolloin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2024/1438 säädettyjä vaatimuksia aletaan soveltaa. Ennen mainittua ajankohtaa valmistetut ja pakatut tuotteet saadaan myydä loppuun edellyttäen, että ne täyttävät ennen tämän asetuksen voimaantuloa voimassa olleet vaatimukset.

Asetusluonnoksen valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelun aikana on kuultu ministeriön yhteydessä toimivan elintarvikelainsäädännön ja -valvonnan työryhmän tuotekohtaisia säädöksiä ja elintarviketietoja käsitteleviä asiantuntijaryhmiä. Näissä ryhmissä ovat edustettuina seuraavat tahot: Sosiaali- ja terveysministeriö, Ruokavirasto, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos THL, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, Tullilaboratorio, Elintarviketeollisuusliitto ETL, Päivittäistavarakauppa PTY, Matkailu- ja ravintola-ala MaRa, Maataloustuottajain Keskusliitto MTK, Sydänliitto, Keliakialiitto, Luomuliitto ja Terveystuotetukut.

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella...